

PASTABOS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS BAUDŽIAMOJO PROCESO KODEKSO 106 STRAIPSNIO 3 DALIES IR LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 666 STRAIPSNIO 2 DALIES ĮGYVENDINIMO“ PROJEKTO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTRO ĮSAKymo „DĖL REKOMENDACIJŲ DĖL BAUDŽIAMOSIOSE IR ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ BYLOSE ATLYGINTINŲ ADVOKATO AR ADVOKATO PADĖJĖJO SUTEIKTŲ PASLAUGŲ MAKSIMALAUS DYDŽIO PATVIRTINIMO“ PROJEKTO

Eil. Nr.	Teisės akto projekto pavadinimas	Teisės akto projekto nuostata	Pastabos/pasiūlymai
1.	Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 106 straipsnio 3 dalies ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 666 straipsnio 2 dalies įgyvendinimo“ projektas (toliau – Nutarimo projektas)	<i>2.1 valstybės ir savivaldybės institucijos, įstaigos ir kiti subjektai kiekvienais metais atlygintinių atstovavimo išlaidų poreikį planuoja pagal neapibrėžtųjų finansinių įsipareigojimų metodą, vadovaudamiesi finansų ministro tvirtinamu viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 18-uoju standartu;</i>	<p>Vadovaujantis Lietuvos Respublikos miškų įstatymo (toliau – MĮ) 2 straipsnio 34 dalimi, „Valstybinių miškų apsaugos pareigūnas – miškų urėdijos darbuotojas, atliekantis miškų urėdijos patikėjimo teise valdomų valstybinių miškų apsaugą ir turintis šio įstatymo nustatytus įgaliojimus. <...>“. Valstybinių miškų apsaugos pareigūnų teisės ir pareigos nustatytos MĮ 6 straipsnyje.</p> <p>Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio 1 dalies 43 punkte nurodyta, kuriuos administracinius nusižengimus, kai pažeidimai padaryti valstybės įmonės Valstybinių miškų urėdijos (toliau – VMU) patikėjimo teise valdomuose valstybiniuose miškuose, turi teisę tirti ir protokolus surašyti valstybinių miškų apsaugos pareigūnai.</p> <p>Vadinasi, Nutarimo projektas aktualus ir VMU veikloje, tačiau Nutarimo projekto 2.1 papunkčio nuostata neatitinka teisinio reglamentavimo, taikomo VMU atžvilgiu, kai Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. liepos 14 d. nutarimu Nr. 1052 „Dėl Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašo patvirtinimo“, 14 punkte numatyta: „Valstybės valdomos įmonės apskaitą tvarko taip, kad užtikrintų finansinių ataskaitų sudarymą pagal tarptautinius apskaitos standartus.“</p> <p>VMU, sudarydama finansinę atskaitomybę, vadovaujasi tarptautiniais finansinės apskaitos standartais ir jai netaikomos viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 18-ojo standarto nuostatos.</p> <p><u>Atsižvelgdami į išdėstytą, siūlome Nutarimo projekto 2.1 papunktį papildyti taip:</u></p> <p><i>„2.1. valstybės ir savivaldybės institucijos, įstaigos ir kiti subjektai kiekvienais metais atlygintinių atstovavimo išlaidų poreikį planuoja pagal neapibrėžtųjų finansinių įsipareigojimų metodą, vadovaudamiesi finansų ministro tvirtinamu viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 18-uoju standartu, jei kiti įstatymai ar subjektui taikomi apskaitos standartai imperatyviai nenumato kitaip;“</i></p>
2.	Nutarimo projektas	<i>2.2. valstybės ir savivaldybės institucijos, įstaigos ir</i>	Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 15 straipsnio 2 dalies 3

		<p><u>kiti subjektai, esant nepakankamai lėšų, reikalingu atlyginti atstovavimo išlaidas, Lietuvos Respublikos Vyriausybės rezervo lėšų skyrimo ir naudojimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. kovo 2 d. nutarimu Nr. 277 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės rezervo lėšų skyrimo ir naudojimo taisyklių patvirtinimo“, nustatyta tvarka, ne dažniau nei kartą per ketvirtį, gali kreiptis į Lietuvos Respublikos finansų ministeriją su prašymu skirti lėšų patirtoms išlaidoms kompensuoti, nurodant lėšų poreikį, teismo sprendimą ir kitus išlaidas patvirtinančius dokumentus;</u></p> <p>Lietuvos Respublikos finansų ministerija, išnagrinėjusi pateiktus prašymus ir įvertinusi lėšų poreikio patenkinimo galimybes, teisės aktų nustatyta tvarka teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybei sprendimų projektus dėl lėšų skyrimo valstybės institucijoms ir įstaigoms ar kitiems subjektams jų patirtoms išlaidoms kompensuoti vykdant teismų sprendimus, kuriais iš Lietuvos valstybės priteistos mokėtinos sumos;</p>	<p>punkte numatyta, kad „Vyriausybės rezervo lėšos naudojamos vykdant arbitražų ar teismų sprendimus, kuriais iš Lietuvos valstybės priteistos mokėtinos sumos, taip pat kitoms išlaidoms ginant valstybės interesus padengti“.</p> <p>Jeigu administracinio nusižengimo teiseną administracinė atsakomybėn patraukto asmens atžvilgiu būtų nutraukta pagal Administracinių nusižengimų kodekso 591 straipsnio 1 punktą, tai išlaidos už advokato ar advokato padėjėjo suteiktas teisinės paslaugas būtų priteisiamos iš VMU, kurios darbuotojas – valstybinių miškų apsaugos pareigūnas – priėmė ne teismo tvarka nutarimą. Mokėtinos sumos būtų priteistos ne tiesiogiai iš Lietuvos valstybės, o iš valstybės įmonės, kurios savininkė yra valstybė (Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo (toliau – VSIĮ) 4 straipsnio 1 dalis). Tuomet pagrįstai kyla klausimas, ar VMU, lygiais pagrindais su kitais Nutarimo projekto 2.2 papunktyje nurodytais subjektais (biudžetinėmis įstaigomis ir kitais subjektais) įgis teisę realizuoti kreipimosi į Lietuvos Respublikos finansų ministeriją teisę su prašymu skirti lėšų patirtoms išlaidoms kompensuoti?</p> <p>Aplinkos ministerijos nuomone, Nutarimo projekto 2.2, 2.3 papunkčiuose nurodytos teisės normos turi būti ne deklaratyvios, o veikiančios, ir visiems nurodytiems subjektams turėtų būti užtikrintas realus šių normų taikymas.</p>
3.	Nutarimo projekto 1 punktu tvirtinamas Prašymų atlyginti advokato ar advokato padėjėjo suteiktų paslaugų baudžiamosiose ir administracinių nusižengimų bylose išlaidas nagrinėjimo tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas)	<p>2. Prašymus nagrinėja ir advokato suteiktų paslaugų baudžiamosiose ir administracinių nusižengimų bylose išlaidas iš joms skirtų valstybės ar savivaldybės biudžetų asignavimų atlygina teismo procese dalyvavusi valstybės ar savivaldybės institucija, įstaiga ar kitas subjektas, kurio sprendimas baudžiamojoje byloje panaikintas ir asmens atžvilgiu priimtas išteisinamasis nuosprendis arba valstybės ar savivaldybės institucija, įstaiga ar kitas subjektas, kurio pradėta administracinio nusižengimo teiseną buvo nutraukta pagal Administracinių nusižengimų kodekso 591 straipsnio 1 punktą (toliau – kompetentinga institucija).</p>	<p>VMU nėra išlaikoma iš valstybės biudžeto asignavimų (priešingai nei biudžetinės įstaigos, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje). VSIĮ 3 straipsnio 1 dalies teisės norma valstybės įmones įpareigoja „turėti ir įgyti tik tokias civilines teises ir pareigas, kurios neprieštarauja įmonės įstatams ir jos veiklos tikslams“.</p> <p>Tvarkos aprašo 2 punktu nustatomos pareigos, kurios nesuderinamos su kitomis minėtomis teisės normomis, imperatyviai reglamentuojančiomis valstybės įmonių valdymą, jų teises ir pareigas. Tokiu atveju, darytina išvada, kad Tvarkos aprašo 2 punkto nuostata nėra universali (netinkama visiems joje nurodytiems subjektams) ir turėtų būti tobulintina.</p>
4.	Tvarkos aprašas	<p>5. Asmuo kompetentingai institucijai turi pateikti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytos formos prašymą, kuriame turi būti nurodyta:</p>	<p>Vadovaujantis teisėkūros aiškumo ir sistemiskumo principais, Aplinkos ministerijos nuomone, turėtų būti nurodytas tokios asmens teisės realizavimo terminas – per kokį terminą jis turėtų kreiptis su prašymu į kompetentingą subjektą.</p>

5.	Tvarkos aprašas	<p>6. Kartu su prašymu turi būti pateikti: 6.2. atstovavimą patvirtinantis dokumentas, jei prašymą pateikia asmens įgaliotas atstovas.</p>	<p>Vadovaujantis CK 2.138¹ str., manome, kad Tvarkos aprašo 6.2 papunkčio nuostatą būtų tikslinga papildyti taip: „6.2. atstovavimą patvirtinantis dokumentas, jei prašymą pateikia asmens įgaliotas atstovas. Fizinio asmens kodas (įgaliootojo) ir įgaliojimui suteiktas identifikavimo kodas, kai įgaliojimas sudarytas informacinių technologijų priemonėmis ir įregistruotas Įgaliojimų registre.“ Taip pat atkreiptinas dėmesys į Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 „Dėl Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“, 7 punkto nuostatą „Jei asmens atstovavimą patvirtinantis dokumentas yra išduotas užsienyje, šis dokumentas turi būti patvirtintas vadovaujantis Dokumentų legalizavimo ir tvirtinimo pažyma (Apostille) tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. spalio 30 d. nutarimu Nr. 1079 „Dėl Dokumentų legalizavimo ir tvirtinimo pažyma (Apostille) tvarkos aprašo patvirtinimo“. Galbūt reikėtų analogiško papildymo ir Tvarkos apraše.</p>
6.	Tvarkos aprašas	<p>7. Šiame skyriuje nurodyti dokumentai gali būti pateikiami asmeniškai, paštu arba elektroninių ryšių priemonėmis. Elektroninėmis ryšių priemonėmis siunčiamas prašymas turi būti pasirašytas kvalifikuotu elektroniniu parašu arba suformuotas tokiais elektroninėmis priemonėmis, kurios užtikrina teksto vientisumą ir nepakeičiamumą.</p>	<p>Nuostata dalyje „teksto vientisumą ir nepakeičiamumą“ neatitinka sąvokų („prašymo vientisumą ir autentiškumą“), vartojamų Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 „Dėl Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“, 24.5 papunktyje, Dokumentų rengimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2011 m. liepos 4 d. įsakymu Nr. V-117 „Dėl Dokumentų rengimo taisyklių patvirtinimo“, 17 punkte.</p>
7.	Tvarkos aprašas	<p>11. Rašte, kuriuo atsisakoma atlyginti išlaidas, turi būti nurodoma: <u>11.5. apskundimo tvarka.</u> 12. Kompetentinga institucija, įvertinusi prašymą ir pateiktus dokumentus, ir nenustačiusi trūkumų, ne vėliau kaip per 30 darbo dienų priima sprendimą atlyginti išlaidas. Rašte, kuriuo informuojama apie išlaidų atlyginimą turi būti nurodyta: <u>12.7. apskundimo tvarka.</u></p>	<p>Vadovaujantis teisėkūros aiškumo principu, manytina, jog turėtų būti aiškiai įvardinta Tvarkos apraše:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ar Tvarkos aprašo 11.5 ir 12.7 papunkčiuose nurodyta apskundimo tvarka pagal Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymą (toliau – VAI) (14 straipsnį); - ar Tvarkos aprašo 11.5 papunktyje nurodytu atveju prašymą pateikęs asmuo ir iš kompetentingo subjekto gavęs neigiamą atsakymą, turėtų kreiptis į bylą išnagrinėjusį teismą dėl vykdomojo rašto išdavimo.
8.	Tvarkos aprašas	<p>12. Kompetentinga institucija, įvertinusi prašymą ir pateiktus dokumentus, ir nenustačiusi trūkumų, ne vėliau kaip per 30 darbo dienų priima sprendimą atlyginti išlaidas. <...></p>	<p>Neatitinka Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 4 dalyje nurodyto termino – per 20 darbo dienų nuo tokio prašymo gavimo dienos. Taip pat galimai neatitinka Teisingumo ministerijos lydraštyje nurodytų siekiamų tikslų: „Taip pat šis modelis užtikrins, kad visi asmenys būtų lygūs, kadangi išlaidų atlyginimo tvarka, administruojant asmenų prašymus, bus vienoda visoms institucijoms, taip pat patogi, kadangi patvirtinama kreipimosi į instituciją forma, nustatomas aiškus prašymui administruoti reikalingų dokumentų sąrašas, nustatomi trumpi prašymo administravimo</p>

			<i>terminai.“</i>
9.	Tvarkos aprašas	Tvarkos aprašo priedas – Prašymo dėl atstovavimo išlaidų atlyginimo forma	Prašymo dėl atstovavimo išlaidų atlyginimo formos turinys neatitinka Tvarkos aprašo 5.2 papunkčio reikalavimo: „ <i>Prie prašymo turi būti pridėtas išrašas iš Juridinių asmenų registro apie juridinio asmens vadovo paskyrimą.</i> “ Prašymo dėl atstovavimo išlaidų atlyginimo formos dalyje „Su prašymu pateikiu šiuos dokumentus“, nėra nurodytas Tvarkos aprašo 5.2 papunktyje minimas dokumentas. Taip pat parašo rekvizitai nėra pritaikyti juridinio asmens teikiamam prašymui, kai nėra įrašyta „pareigos“, „A.V.“.
10.	Lietuvos Respublikos teisingumo ministro įsakymo „Dėl Rekomendacijų dėl baudžiamosiose ir administracinių nusižengimų bylose atlygintinų advokato ar advokato padėjėjo suteiktų paslaugų maksimalaus dydžio patvirtinimo“ projektu tvirtinamos Rekomendacijos dėl baudžiamosiose ir administracinių nusižengimų bylose atlygintinų advokato ar advokato padėjėjo suteiktų paslaugų maksimalaus dydžio (toliau – Rekomendacijų projektas)	<i>3. Advokato suteiktų teisinių paslaugų maksimalus dydis nustatomas atsižvelgiant į šiuos kriterijus:</i>	Galimai reikalingos techninio pobūdžio korekcijos: „ 3. Teismo priteistinių išlaidų už advokato suteiktas teises paslaugas Advokato suteiktų teisinių paslaugų maksimalus dydis nustatomas atsižvelgiant į šiuos kriterijus: “
11.	Rekomendacijų projektas	<i>7. Siekiant tinkamai, atsižvelgiant į Rekomendacijų 3 punkte numatytus kriterijus, nustatyti suteiktų teisinių paslaugų maksimalų dydį, teises paslaugas teikęs advokatas ginamajam, atstovaujam ar teismui turi pateikti detalizuotą suteiktų teisinių paslaugų apskaičiavimo pažymą.</i>	Galimai reikalingos techninio pobūdžio korekcijos: „ <i>7. Siekiant tinkamai, atsižvelgiant į Rekomendacijų 3 punkte numatytus kriterijus, nustatyti suteiktų teisinių paslaugų maksimalų dydį, teises paslaugas teikęs advokatas ginamajam, atstovaujamajam ar ir teismui turi pateikti detalizuotą suteiktų teisinių paslaugų apskaičiavimo pažymą.</i> “
12.	Rekomendacijų projektas	<i>9. Rekomendacijose vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekse, Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekse ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarime, kuriuo patvirtintas advokato ar advokato padėjėjo suteiktų paslaugų baudžiamosiose ir administracinių nusižengimų bylose išlaidų atlyginimo tvarkos aprašas.</i>	Galimai reikalingos techninio pobūdžio korekcijos: „ <i>9. Rekomendacijose vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekse, Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekse ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarime, kuriuo patvirtintas Prašymų atlyginti advokato ar advokato padėjėjo suteiktų paslaugų baudžiamosiose ir administracinių nusižengimų bylose išlaidų atlyginimo nagrinėjimo tvarkos aprašas.</i> “
13.	Rekomendacijų projektas	<i>10.6. kitų teisinių paslaugų, nenurodytų Rekomendacijų 10.1.1–10.5 papunkčiuose, teikimo valanda – 0,1.</i>	Galimai reikalingos techninio pobūdžio korekcijos: „ <i>10.6. kitų teisinių paslaugų, nenurodytų Rekomendacijų 10.1.1–10.1 10.1–10.5 papunkčiuose, teikimo valanda – 0,1.</i> “
14.	Rekomendacijų projektas	Rekomendacijų projekto 10 punkto papunkčiuose vardinamos advokato suteiktos teisinės paslaugos	Nors Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekse numatytas civilinio ieškinio baudžiamajame procese institutas , tačiau

		baudžiamosiose bylose ir rekomenduojami maksimalūs atlygintini dydžiai	Rekomendacijų projekto 10 punkte nėra nurodytos advokato suteiktos teisinės paslaugos, susijusios su civilinio ieškinio baudžiamajame procese pareiškimu ar atsikirtimu į jį.
15.	Rekomendacijų projektas	<i>13.5. proceso atnaujinimas (prašymų atnaujinti administracinio nusižengimo bylą parengimas ir nagrinėjimas teisme) – 0,2.</i>	Manome, kad reikalingos korekcijos, kai teisme advokatas atstovauja atstovaujamajam, o ne nagrinėja prašymą atnaujinti administracinio nusižengimo bylą: „13.5. proceso atnaujinimas (prašymų atnaujinti administracinio nusižengimo bylą parengimas ir nagrinėjimas atstovavimas teisme) – 0,2.“
16.	Rekomendacijų projektas	<i>13.6. kitų teisinių paslaugų, nenurodytų Rekomendacijų 13.1–13.6 papunkčiuose, teikimo valanda – 0,1.</i>	Galimai reikalingos techninio pobūdžio korekcijos: „13.6. kitų teisinių paslaugų, nenurodytų Rekomendacijų 13.1– 13.6 13.5 papunkčiuose, teikimo valanda – 0,1.“
17.	Rekomendacijų projektas	13 punktas	Siūlome įsivertinti, ar (ne)reikalinga Rekomendacijų projekto 13 punktą papildyti papunkčiu, atskirai išskiriant advokato teiktiną teisinę paslaugą – „atskirojo skundo parengimas“, atitinkamai, nurodant ir rekomenduojamą maksimalų atlygintiną dydį. Atskirai nenurodžius, už tokios teisinės paslaugos (reglamentuota Administracinių nusižengimų kodekso 656 straipsnyje) suteikimą rekomenduojamą maksimalų atlygintiną dydį reglamentuotų Rekomendacijų 13.6 papunkčio nuostata.